

2153**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA KULTURY¹⁾**

z dnia 25 sierpnia 2004 r.

w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

Na podstawie art. 88 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ochrona zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, polega na planowaniu, przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających, ratowniczych i konserwatorskich, mających na celu ich uratowanie przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

2. Przedsięwzięcia określone w ust. 1 są realizowane poprzez:

- 1) zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych — w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej;
- 2) podwyższenie gotowości — wprowadzanej w okresie narastania bezpośredniego zagrożenia przez właściwe organy kierowania kryzysowego, określone w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558 i Nr 74, poz. 676);
- 3) reagowanie — w czasie wystąpienia i trwania konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej;
- 4) zabezpieczenie i dokumentowanie — po ustąpieniu konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.

3. Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych obejmuje w szczególności następujące przedsięwzięcia i czynności:

- 1) opracowanie planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, jeżeli nie zostały one opracowane wcześniej, oraz ich aktualizację;
- 2) kontrolę i doskonalenie stanu technicznego zabytków;
- 3) instalowanie i utrzymywanie w sprawności urządzeń i systemów zabezpieczenia zabytków, w tym sygnalizacji wykrywania i alarmowania;
- 4) wykonywanie ewidencji i dokumentacji zabytków podlegających ochronie;

5) projektowanie i wykonywanie inżyniersko-technicznych prac zabezpieczających przy zabytkach, takich jak:

- a) podwyższenie klasy odporności ogniowej i poprawa właściwości konstrukcyjnych,
- b) zabezpieczenia przed skutkami wybuchów, wichur, śnieżyc, powodzi lub zalania z innych przyczyn, osunięć lub zapadnięć gruntu,
- c) obudowa lub osłona fragmentów szczególnie wartościowych i narażonych na destrukcję.

4. Podwyższenie gotowości obejmuje następujące czynności:

- 1) demontaż i ukrycie najcenniejszych detali architektonicznych i elementów wyposażenia;
- 2) przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. (Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212), zwanej dalej „Konwencją haską”;
- 3) zgromadzenie i utrzymywanie w gotowości urządzeń, sprzętu, narzędzi, opakowań, materiałów niezbędnych do wykonania prac zabezpieczających i działań ratowniczych;
- 4) zorganizowanie systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania;
- 5) wyznaczenie i przygotowanie zespołów ludzkich do prac zabezpieczających i działań ochronnych;
- 6) zorganizowanie współdziałania właścicieli, zarządców i użytkowników zabytków, zwanych dalej „kierownikami jednostek organizacyjnych”, organów administracji publicznej, specjalistycznych służb, jednostek i instytucji, Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz wolontariatu.

5. Podczas reagowania prowadzi się akcje ratownicze oraz udziela pomocy jednostkom ratowniczo-gaśniczym.

6. Zabezpieczenie i dokumentowanie obejmuje:

- 1) zabezpieczenie zabytków przed dalszą destrukcją po ustąpieniu bezpośredniego zagrożenia;
- 2) dokumentowanie zdarzeń, strat i podjętych działań;
- 3) informowanie właściwych organów administracji publicznej, w szczególności wojewódzkiego kon-

¹⁾ Minister Kultury kieruje działem administracji rządowej — kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Kultury (Dz. U. Nr 134, poz. 1430).

serwatora zabytków oraz organów założycielskich o stratach, podjętych działaniach i ewentualnych potrzebach pomocy.

7. Ochrona zabytków ruchomych polega ponadto na podjęciu, w zależności od sytuacji i posiadanych możliwości, następujących czynności:

- 1) zabezpieczenia ich przed zniszczeniem lub uszkodzeniem, w miejscu stałego przechowywania, oraz na zorganizowaniu stałego dozoru;
- 2) przemieszczenia do innych, przygotowanych pomieszczeń jednostki organizacyjnej;
- 3) rozśrodkowania zabytków do innych wytypowanych i przygotowanych obiektów w tej samej miejscowości;
- 4) ewakuacji do wyznaczonych i uprzednio przygotowanych obiektów poza miejscowością ich stałego przechowywania, jeżeli nie ma możliwości ich właściwego zabezpieczenia na miejscu lub w tej samej miejscowości, oraz zapewnienia stałego dozoru;
- 5) ewakuacji najcenniejszych zabytków za granicę w przypadku konfliktu zbrojnego;
- 6) przyjmowania, na wniosek właściciela lub posiadacza, cennych zabytków na czasowe przechowanie przez publiczne jednostki organizacyjne kultury.

8. W odniesieniu do zabytku ruchomego, znajdującego się czasowo poza jednostką organizacyjną, kierownik tej jednostki podejmuje decyzję dotyczącą zwrotu zabytku lub pozostawienia go w miejscu czasowego przechowywania.

§ 2. Działania, o których mowa w § 1, realizują, w ramach zadań obrony cywilnej, organy administracji publicznej odpowiednich stopni i kierownicy jednostek organizacyjnych posiadających zabytki, przy użyciu środków finansowych posiadanych przez te jednostki.

§ 3. 1. Organizację i sposób ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, planuje się w jednostkach organizacyjnych posiadających zabytki oraz na poszczególnych stopniach administracji, ujmując stan zasobu podlegającego ochronie, zagrożenia, zamiar działania, sposób realizacji, niezbędne siły i środki oraz czas i koszty wykonania w sporządzanych w tym celu następujących dokumentach:

- 1) planie ochrony zabytków jednostki organizacyjnej;
- 2) gminnym planie ochrony zabytków;
- 3) powiatowym planie ochrony zabytków;
- 4) wojewódzkim planie ochrony zabytków;
- 5) krajowym planie ochrony zabytków.

2. Plany ochrony zabytków, o których mowa w ust. 1, sporządza się odpowiednio do przewidywanych i realnych zagrożeń, w szczególności na wypadek:

- 1) pożaru;
- 2) powodzi, ulewy lub zalania z innych przyczyn;
- 3) wichury;
- 4) katastrofy budowlanej, awarii technicznej, chemicznej;
- 5) demonstracji i rozruchów ulicznych, rabunku lub aktu wandalizmu;
- 6) ataku terrorystycznego;
- 7) konfliktu zbrojnego.

3. Plany ochrony zabytków zawierają w szczególności:

- 1) informacje niezbędne do realizacji prac przygotowawczych oraz sprawnego koordynowania i zarządzania ochroną w poszczególnych etapach działania;
- 2) wykaz osób uprawnionych do podejmowania decyzji i kierowania ochroną;
- 3) wyszczególnienie sposobów przepływu informacji na wszystkich stopniach zarządzania.

4. W razie zaistnienia konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej, gdy planowane prace związane z ochroną zabytków nie zostały w całości wykonane, kierownik jednostki organizacyjnej posiadającej zabytki zabezpiecza je w sposób doraźny przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

5. Plany ochrony sporządza się według „Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”, stanowiącej załącznik do rozporządzenia.

§ 4. 1. Plan ochrony zabytków jednostki organizacyjnej na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje kierownik jednostki organizacyjnej posiadającej zabytki, w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, oraz przedstawia do zatwierdzenia wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta).

2. Gminny plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje wójt (burmistrz, prezydent miasta); plan ten podlega uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz właściwym terenowym organem obrony cywilnej na obszarze powiatu.

3. Powiatowy plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje starosta; plan ten podlega uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków oraz właściwym tere-

nowym organem obrony cywilnej na obszarze województwa.

4. Wojewódzki plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje wojewódzki konserwator zabytków, w uzgodnieniu z wojewodą i Szefem Obrony Cywilnej Kraju.

5. Krajowy plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych opracowuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

§ 5. 1. Plany ochrony zabytków są integralną częścią planów obrony cywilnej i podlegają corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 marca każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

2. Plany ochrony zabytków opracowuje się:

1) na poziomie jednostki organizacyjnej w trzech egzemplarzach, z tym że:

- a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
- b) drugi egzemplarz przekazuje się właściwemu terenowemu organowi obrony cywilnej,
- c) trzeci egzemplarz przekazuje się właściwemu organowi ochrony zabytków;

2) na poziomie gminy i powiatu w dwóch egzemplarzach, z tym że:

- a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
- b) drugi egzemplarz przekazuje się właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków;

3) na poziomie województwa w dwóch egzemplarzach, z tym że:

- a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,
- b) drugi egzemplarz przekazuje się ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;

4) na poziomie kraju w dwóch egzemplarzach, z tym że:

a) pierwszy egzemplarz pozostaje u opracowującego,

b) drugi egzemplarz przekazuje się Szefowi Obrony Cywilnej Kraju.

3. Części planów ochrony zabytków zawierające informacje, których ujawnienie mogłoby przynieść szkodę chronionym zabytkom, w tym zwłaszcza dane dotyczące organizacji ochrony zabytków o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95, z późn. zm.²⁾).

§ 6. 1. Za organizację, koordynację współdziałania oraz kierowanie pracami przygotowawczymi w zakresie ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, są odpowiedzialni, działający w porozumieniu z właściwymi organami obrony cywilnej, kierownicy jednostek organizacyjnych i organy sporządzające plany ochrony zabytków lub upoważnieni przez nich pracownicy.

2. Organy administracji publicznej zapewniają przygotowanie i realizację przewidzianych działań w zakresie ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, zgodnie z posiadaną własnością.

§ 7. Plany ochrony zabytków, o których mowa w § 3, sporządza się w nieprzekraczalnym terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Kultury: w z. *A. Odorowicz*

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 39, poz. 462, z 2001 r. Nr 22, poz. 247, Nr 27, poz. 298, Nr 56, poz. 580, Nr 110, poz. 1189, Nr 123, poz. 1353 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 17, poz. 155 oraz z 2004 r. Nr 29, poz. 257.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. (poz. 2153)

INSTRUKCJA PRZYGOTOWANIA I REALIZACJI PLANÓW OCHRONY ZABYTEKÓW NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO I SYTUACJI KRYZYSOWYCH

1. Plan ochrony zabytków jednostki organizacyjnej posiadającej zabytki zawiera w szczególności:

1) charakterystykę zabytku, z określeniem najbardziej cennych elementów oraz stanu dokumentacji;

2) ocenę położenia i możliwych zagrożeń dla zabytku z wnioskami;

3) ocenę stanu technicznego obiektu, urządzeń, instalacji, komunikacji wewnętrznej, dojazdów, miejsc poboru lub odprowadzania wody i innych;

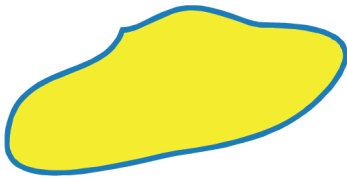

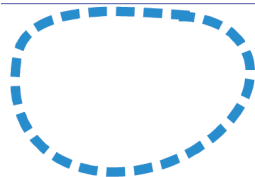
- 4) zamiar działania, z określeniem niezbędnych priorytetów;
  - 5) instrukcje postępowania pracowników lub wyznaczonych grup pracowników, w tym wewnętrznych służb ochrony, w razie określonych sytuacji kryzysowych;
  - 6) wykaz prac przygotowawczych, organizacyjnych, techniczno-inżynierskich, dokumentacyjnych i innych niezbędnych do wykonania, z określeniem osób odpowiedzialnych i zespołów, ze wskazaniem przypisanych im zadań oraz czasu ich wykonania;
  - 7) wykaz rodzajów i ilości potrzebnych materiałów i urządzeń, z określeniem ich przeznaczenia, sposobu pozyskania i miejsc przechowywania;
  - 8) określenie przybliżonych kosztów wykonania prac przygotowawczo-zabezpieczających;
  - 9) wykaz osób reklamowanych na wniosek kierowników jednostek organizacyjnych na wypadek konfliktu zbrojnego oraz wykaz osób posiadających przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do formacji obrony cywilnej;
  - 10) opis (schemat) systemu alarmowania (powiadamiania), kierowania, współdziałania i łączności z wykazami adresów, telefonów (faksów) jednostek ratowniczych, osób funkcyjnych, specjalistycznych służb, instytucji i rzeczoznawców;
  - 11) określenie sposobu dokumentowania działań ratowniczych i informowania o stratach, szkodach i potrzebach w zakresie ich likwidacji.
2. Plan ochrony zabytku składa się z części opisowej i z części graficznej w postaci mapy (planu) oraz ewentualnych szkiców szczegółowych i załączników w postaci schematów, tabel, wykazów. Wybrane znaki stosowane w części graficznej planu zawiera załącznik nr 1 do Instrukcji.
3. Plany ochrony zabytków sporządza się oddzielnie dla zabytków nieruchomych i zabytków ruchomych.
4. Podstawowymi składnikami planu ochrony zabytków nieruchomych jednostki organizacyjnej, oprócz elementów zawartych w ust. 1, są:
- 1) „Techniczny projekt zabezpieczenia zabytku”, sporządzany przez uprawnione podmioty, dla zabytku o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego, o bogatym wystroju architektonicznym, na podstawie decyzji właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, uwzględniający prace techniczno-inżynierskie wzmacniające konstrukcję i odporność obiektu, obudowę, osłonę lub demontaż i ukrycie wybranych elementów wystroju zewnętrznego i wewnętrznego;
  - 2) „Karta projektowa”, sporządzona przy wykorzystaniu elementów zawartych w pracy studialnej „Techniczny projekt zabezpieczenia zabytku”, zawierająca szczegółowe ustalenia (opisowe i graficzne) dotyczące sposobów zabezpieczenia, nakładów robocizny i potrzeb materiałowych;
- 3) organizacja prac zabezpieczających z podziałem na prace I i II kolejności według spisu, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do Instrukcji;
- 4) sposób oznakowania zabytku nieruchomego (obiektu, zespołu), na wypadek konfliktu zbrojnego, znakiem rozpoznawczym Konwencji haskiej, według wzoru i zasad określonych w załączniku nr 3 do Instrukcji.
5. Podstawowymi elementami planu ochrony zabytków ruchomych, oprócz elementów zawartych w ust. 1, są:
- 1) wykaz zbiorczy zabytków ruchomych, z określeniem miejsc i sposobu ich przechowywania, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, tras przewozu wraz z danymi dotyczącymi ich rodzajów, wymiarów, ciężaru i objętości, opakowań, osób i środków transportu, czasu, sporządzony w trzech egzemplarzach według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do Instrukcji;
  - 2) wykaz „Kart tożsamości”, wydawanych przez kierownika jednostki organizacyjnej dla personelu przydzielonego do ochrony zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego, których wzór stanowi załącznik nr 5 do Instrukcji;
  - 3) napisy na opakowaniach dla zabytków ruchomych, wykonane według wzorów stanowiących załącznik nr 6 do Instrukcji.
6. Plan ochrony zabytków ruchomych opracowuje się z uwzględnieniem następujących przedsięwzięć:
- 1) przedsięwzięcia związane z ukryciem i zabezpieczeniem zabytków ruchomych w obrębie nieruchomości jednostki organizacyjnej:
    - a) dane ilościowe zasobów oraz podstawowa dokumentacja przewidziana do ukrycia i zabezpieczenia w miejscu dotychczasowego eksponowania,
    - b) spisy zabytków z numerami inwentarzowymi i numerami opakowań oraz miejsca ich przechowywania i sposoby zabezpieczenia (w trzech egzemplarzach) — według wzoru stanowiącego załącznik nr 7 do Instrukcji,
    - c) dane dotyczące opakowań i potrzeby ich uzupełnienia,
    - d) kalkulacje czasu niezbędnego do przeprowadzenia prac zabezpieczających oraz kosztów prac zabezpieczających,
    - e) niezbędne prace adaptacyjne pomieszczeń zapewniające właściwe przechowywanie zbiorów,
    - f) liczba osób niezbędnych do przeprowadzenia prac zabezpieczających,

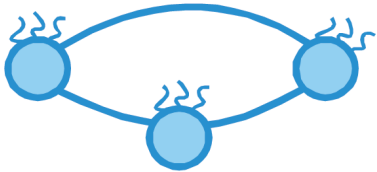

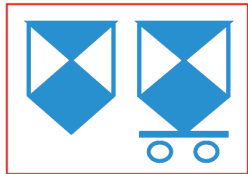
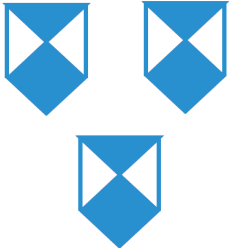
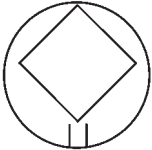

- g) osoba odpowiedzialna za zabezpieczenie zabytków na miejscu,
- h) inne czynności związane z wykonaniem przedsięwzięcia;
- 2) przedsięwzięcia związane z rozśrodkowaniem lub ewakuacją zabytków:
- a) dane dotyczące rodzajów, ilości, wymiarów, ciężaru i objętości zabytków podlegających rozśrodkowaniu lub ewakuacji,
- b) spisy zabytków z numerami inwentarzowymi i numerami opakowań (skrzyń itp.) oraz miejsca ich przechowywania i sposoby zabezpieczenia (w trzech egzemplarzach) — według wzoru stanowiącego załącznik nr 7 do Instrukcji,
- c) stan i potrzeby w zakresie opakowań, plan ich przygotowania, koszty,
- d) potrzeby w zakresie środków transportowych, zabezpieczenie brakującego transportu, organizacja transportu i jego ochrona,
- e) liczba osób (zespołów) niezbędna do przeprowadzenia rozśrodkowania lub ewakuacji,
- f) miejsce i trasy (główna i zapasowa) rozśrodkowania lub ewakuacji,
- g) zakres ewentualnych prac adaptacyjnych pomieszczeń przeznaczonych na ukrycia, koszty,
- h) kalkulacje czasu niezbędnego do przeprowadzenia rozśrodkowania lub ewakuacji, organizacja pracy, koszty,
- i) osoby odpowiedzialne za wykonanie poszczególnych czynności;
- 3) elementy uzupełniające:
- a) przedsięwzięcia dokonane i przewidywane do wykonania,
- b) plan ochrony zabytków ruchomych jednostki organizacyjnej powinien posiadać następujące załączniki:
- plan sytuacyjny jednostki organizacyjnej,
  - miejsce i trasy rozśrodkowania lub ewakuacji (przejazdu) na mapie lub szkicu,
  - harmonogram realizacji planowanych przedsięwzięć z zakresu ochrony ruchomych zabytków,
- c) spisy i wykazy zabytków i dane dotyczące ilości, wymiarów, ciężaru, objętości zabytków przemieszczanych do innych pomieszczeń w obrębie tego samego obiektu jednostki organizacyjnej oraz podlegających rozśrodkowaniu lub ewakuacji; ilość osób, czasu, opakowań i środków transportu ujmuje się w formie tabel.
7. Rozśrodkowanie i ewakuację zabytków organizuje się w następujący sposób:
- 1) rozśrodkowaniu lub ewakuacji podlegają zabytki ruchome, które określa kierownik jednostki organizacyjnej w planie ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, w przypadku braku możliwości zapewnienia ochrony zabytków ruchomych lub ich części w miejscu stałego ich przechowywania;
  - 2) rozśrodkowanie zabytków ruchomych polega na zaplanowanym, zorganizowanym i chronionym ich przemieszczeniu do wytypowanych i przygotowanych miejsc w obrębie tej samej miejscowości lub do innej wytypowanej miejscowości oraz ich zabezpieczeniu w nowym miejscu przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem;
  - 3) ochronie podlegają spisy zabytków przeznaczonych do ewakuacji, trasy przewozu i miejsca ukrycia, sposoby ochrony w czasie transportu i zabezpieczenia w nowym miejscu przechowywania;
  - 4) miejsca rozśrodkowania i ewakuacji oraz trasy przejazdu — główne i zapasowe — uzgadnia się z właściwymi terytorialnie organami zarządzania kryzysowego;
  - 5) miejsca rozśrodkowania i ewakuacji oraz trasy przewozu zabytków powinny znajdować się z dala od głównych szlaków i węzłów komunikacyjnych, ważnych ośrodków przemysłowych, baz i składnic paliw oraz materiałów niebezpiecznych, a także obiektów wojskowych;
  - 6) potrzeby w zakresie transportu i pracowników określa się na podstawie liczby, ciężaru i objętości zabytków podlegających rozśrodkowaniu lub ewakuacji, odległości, czasu przejazdu oraz ładowności środków transportu;
  - 7) zabytki wyznaczone do transportu wraz z ich spisem umieszcza się w uprzednio przygotowanych opakowaniach, zaopatrzonych w napis o treści: „Zabytki kultury — własność (nazwa jednostki organizacyjnej)”, znak rozpoznawczy Konwencji haskiej i numer opakowania, drugi egzemplarz spisu dołącza się do wykazu zabytków ruchomych podlegających rozśrodkowaniu lub ewakuacji w planie ochrony zabytków;
  - 8) formowanie i przejazd środków transportu lub kolumn transportowych powinien się odbywać zgodnie z przepisami dotyczącymi organizacji i wykonywania konwojów.
8. Gminny, powiatowy i wojewódzki plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych obejmuje:
- 1) część opisową, zawierającą w szczególności:
    - a) charakterystykę zasobów i rozmieszczenia zabytków oraz stopnia ich spodziewanego zagrożenia,
    - b) wnioski z analizy rozmieszczenia i zagrożenia zabytków oraz sposoby ich ochrony w zależności od zagrożenia,

- c) wykaz zabytków nieruchomości, zawierający ważniejsze elementy podlegające zabezpieczeniu i sposoby zabezpieczeń oraz dane dotyczące realizacji prac, sporządzony według wzoru stanowiącego załącznik nr 8 do Instrukcji,
  - d) wykazy jednostek organizacyjnych chroniących zabytki ruchome na miejscu oraz jednostek, które przewidują rozśrodkowanie lub ewakuację zabytków ruchomych,
  - e) dane dotyczące rodzajów i liczby zabytków ruchomych podlegających rozśrodkowaniu i ewakuacji, trasy ich przewozu i miejsca ukrycia, sumarycznego ciężaru i objętości, nakładów pracy podczas pakowania, przejazdu i ukrycia oraz ładowności środków transportu, według wzoru stanowiącego załącznik nr 9 do Instrukcji,
  - f) sposób współdziałania, powiadamiania i łączności,
  - g) sposoby informowania o stratach według wzoru formularza zgłoszenia strat w zabytkach, stanowiącego załącznik nr 10 do Instrukcji,
  - h) zestawienie prac dokumentacyjnych i konserwatorsko-zabezpieczających w razie wystąpienia strat i szkód w zabytkach,
  - i) wykaz z adresami jednostek, instytucji, organizacji i rzeczoznawców, przewidzianych do udzielenia pomocy zabytkom w razie zagrożenia;
- 2) część graficzną, przedstawiającą w szczególności:
- a) rozmieszczenie zabytków nieruchomości,
  - b) rozmieszczenie jednostek organizacyjnych posiadających zabytki ruchome z zaznaczeniem:
    - jednostek chroniących zabytki na miejscu,
    - jednostek stosujących rozśrodkowanie zabytków,
    - jednostek stosujących ewakuację zabytków,
    - głównych i zapasowych miejsc oraz tras rozśrodkowania i ewakuacji,
  - c) rodzaje i rejony zagrożeń,
  - d) stanowiska kierowania.
9. Krajowy plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych obejmuje w szczególności:
- 1) w części opisowej:
    - a) liczbę, rodzaje, charakterystykę i wykazy zabytków, z podziałem na nieruchomości i ruchome, podlegających ochronie szczególnej, przez którą należy rozumieć potrzebę: priorytetowego wykonywania prac planistycznych, zabezpieczających i ratowniczych przy zabytkach oraz wykonywania projektów technicznych dla zabezpieczenia zabytków nieruchomości, a także stosowania wymogów wynikających z art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych,
    - b) rodzaje, kierunki i rejony szczególnych zagrożeń, z wnioskami,
    - c) zamiar działania na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych,
    - d) sposoby ochrony najcenniejszych i najbardziej zagrożonych zabytków nieruchomości,
    - e) miejsca, rodzaje i wykazy najcenniejszych zabytków ruchomych (zbiorów) podlegających rozśrodkowaniu i ewakuacji,
    - f) sposoby ochrony zabytków ruchomych podlegających ochronie w miejscach stałego przechowywania,
    - g) miejsca, wykazy i sposoby ewentualnej ewakuacji zabytków poza granice kraju, na wypadek konfliktu zbrojnego,
    - h) ogólne zestawienie kosztów, nakładów pracy, materiałów i urządzeń przewidzianych do prac zabezpieczających oraz do rozśrodkowania i ewakuacji,
    - i) schrony i inne przygotowane miejsca przeznaczone do ukrycia zabytków,
    - j) spisy (wykazy) służb, jednostek, instytucji, organizacji i rzeczoznawców, przewidzianych do udzielenia specjalistycznej pomocy zagrożonym zabytkom,
    - k) system kierowania ochroną zabytków, koordynacji, współdziałania, powiadamiania i łączności oraz informowania o stratach,
    - l) czas realizacji zadań;
  - 2) w części graficznej na mapie:
    - a) rozmieszczenie na terenie kraju najcenniejszych zabytków nieruchomości i ruchomych objętych ochroną szczególną,
    - b) rodzaje, kierunki, strefy (obszary) największych zagrożeń,
    - c) miejsca ukrycia i ewakuacji zabytków ruchomych na terenie kraju,
    - d) główne i zapasowe trasy ewakuacji,
    - e) stanowiska kierowania ochroną zabytków.

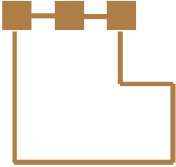

Załącznik nr 1 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

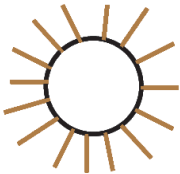

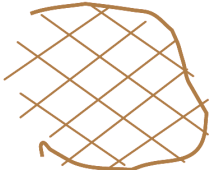

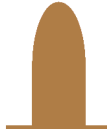

ZNAKI UMOWNE
stosowane w części graficznej planu ochrony zabytków

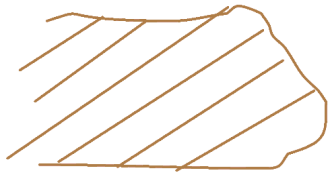
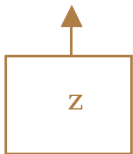

OPIS ZNAKU	SYMBOL ZNAKU
1	2
STANOWISKO KRAJOWE KIEROWANIA OCHRONĄ ZABYTKÓW (znak ze skrótem „MK” — stanowisko kierowania ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego)	
STANOWISKO WOJEWÓDZKIE KIEROWANIA OCHRONĄ ZABYTKÓW (znak ze skrótem „WKZ” — stanowisko kierowania wojewódzkiego konserwatora zabytków)	
TRASA EWAKUACJI (KOLUMNY)	
REJON (STREFA) SKAŻEŃ	
PRZEWIDYWANE UDERZENIA LOTNICTWA PRZECIWNIKA	
ŚRODKI TRANSPORTU (znak ze skrótem „Z” — zabytki)	
TRANSPORT KOLEJOWY Z ZABYTKAMI	
REJON ZALEWÓW I ZATOPIEŃ	

1	2
POŻAR PRZESTRZENNY	
ZABYTKI NIERUCHOME PODLEGAJĄCE OCHRONIE	
ZABYTKI RUCHOME PODLEGAJĄCE OCHRONIE	
REJON ROZŚRODKOWANIA ZABYTKÓW RUCHOMYCH	
DOBRA KULTURY PODLEGAJĄCE OCHRONIE SPECJALNEJ	
DOBRA KULTURY WPISANE NA „LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA KULTURALNEGO I PRZYRODNICZEGO UNESCO”	
KOŚCIÓŁ	
KLASZTOR	

1	2
CERKIEW	
SYNAGOGA	
ZABYTKOWA KAPLICZKA	
CMENTARZ (WOJSKOWY, WOJENNY)	
ZAMEK	
RUINY	
ZABYTEK ARCHITEKTONICZNY (PAŁAC, DWOREK, DOM ZABYTKOWY)	
ZABYTEK BUDOWNICTWA LUDOWEGO	

1	2
ZABYTEK TECHNIKI	
GRODZISKO	
PARK NARODOWY	
PARK ZABYTKOWY	
INNE ZABYTKI	
POMNIK	
MIEJSCE MARTYROLOGII	
POLE BITWY	

1	2
PARK KRAJOBRAZOWY	
SCHRON NA UKRYCIE ZABYTEKÓW RUCHOMYCH	
INSTYTUCJE KULTURY: — T — teatr, — B — biblioteka, — M — muzeum, — A — archiwum, — G — galeria	
OBIEKT DZIEDZICTWA NARODOWEGO * NARODOWY	

Załącznik nr 2 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

WZÓR

SPIS

przewidywanych prac zabezpieczających obiekt ..... (nazwa obiektu)

Lp.	Elementy obiektu podlegające zabezpieczeniu	Proponowany sposób zabezpieczenia	Orientacyjnie ustalono				Uwagi
			sity	środki	czas wykonania zadania	koszty	
1	2	3	4	5	6	7	8

Organizacja robót zabezpieczających w obiekcie

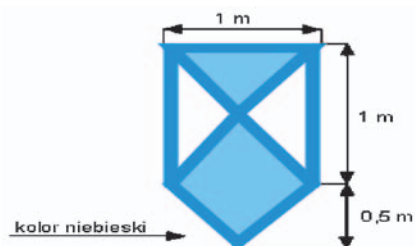
Prowadzenie robót zabezpieczających i ich organizacja:

- harmonogram realizacji robót,
- organizacja zespołów roboczych, wykorzystanie, warunki socjalno-bytowe.

Załącznik nr 3 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

OZNAKOWANIE OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH ZNAKIEM ROZPOZNAWCZYM KONWENCJI HASKIEJ

Wzór znaku rozpoznawczego Konwencji haskiej w układzie pojedynczym służy do oznakowania zabytków korzystających z ochrony ogólnej.

1. Znak rozpoznawczy Konwencji haskiej z czytelną informacją, że obiekt (nazwa obiektu, nr obiektu itp.) jest zaliczony do obiektów korzystających z ochrony ogólnej, umieszcza się przy wejściu do obiektu zabytkowego. Dolna krawędź znaku powinna znajdować się 2 metry powyżej poziomu ziemi.

2. Pełną widoczność znaku za dnia zapewnia się poprzez odpowiednie jego rozmieszczenie na:

1) dachach obiektu:

a) pojedynczego obiektu:

- dachu płaskim — jeden znak,
- dachu o wysokiej kalenicy — po jednym znaku po jednej i drugiej stronie kalenicy,
- dachu o więcej niż dwóch połaciach — po jednym znaku na każdej połaci,

b) kilku obiektach na nieruchomości:

- o dachach płaskich — po jednym znaku na każdym obiekcie,
- o dachach o wysokiej kalenicy, po jednym znaku, na przemian z jednej i z drugiej strony kalenicy;

2) zewnętrznych ścianach obiektu:

a) pojedynczego obiektu — na ścianie frontowej i tylnej,

b) kilku obiektach na nieruchomości — na zewnętrznych ścianach poszczególnych budynków wytyczających zarys posesji;

3) placach nieruchomości, na których rozmieszczonych jest kilka obiektów zabytkowych:

- jeden znak o podwójnych wymiarach.

3. Znaki można wykonać i umieścić w sposób nieprzynoszący szkody dla zabytku na:

1) dachu obiektu poprzez:

- rozciągnięcie płótna z namalowanym znakiem,
- przymocowanie trwałych plansz z namalowanym znakiem;

2) ścianach obiektu — zawieszenie plansz tekturowych (z desek) z namalowanym znakiem;

3) na placu nieruchomości — rozciągnięcie płótna lub innego tworzywa z namalowanym znakiem lub wysypanie kolorowego kruszywa (materiałów trwałych).

Uwaga: Rozmiary znaków powinny być proporcjonalne do wielkości obiektu.

Załącznik nr 5 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

WZÓR

KARTA TOŻSAMOŚCI
dla personelu przydzielonego do ochrony zabytków

(strona frontowa)

(na odwrocie)

Nazwisko .....

Imiona .....

Data urodzenia .....

Tytuł lub stopień .....

Stanowisko .....

Jest posiadaczem niniejszej karty tożsamości na podstawie Konwencji haskiej z dn. 14 maja 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego.

Data wystawienia ..... Numer karty .....

(Fotografia posiadacza)

Podpis
lub odciski palców
albo jedno i drugie

(Pieczęć sucha władzy
wystawiającej kartę)

Wzrost	Oczy	Włosy
.....	.....	.....

Inne elementy identyfikacji

.....

.....

.....

.....

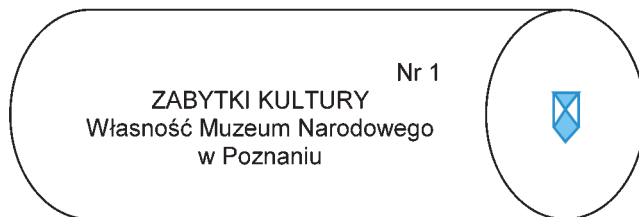
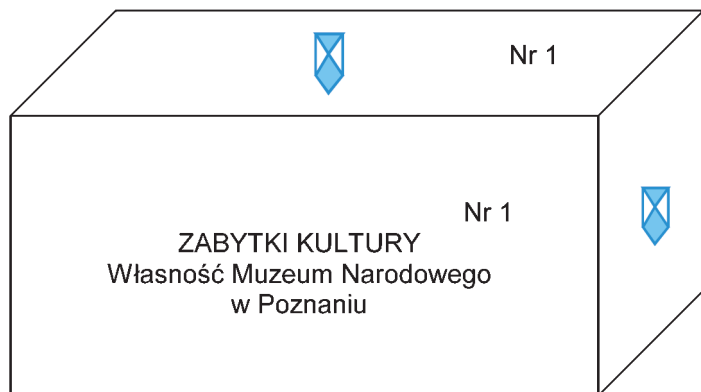
.....

.....

.....

Załącznik nr 6 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

WZORY NAPISÓW

Załącznik nr 7 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

WZÓR

.....
(nazwa i miejsce jednostki organizacyjnej)

SPIS ZABYTKÓW RUCHOMYCH
podlegających przemieszczeniu do innych pomieszczeń w obrębie jednostki organizacyjnej
(rozśrodkowaniu, ewakuacji w kraju i za granicą)

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość (sztuk)	Numer rejestru (inventarza)	Numer opakowania — skrzyni	Miejsce i sposób zabezpieczenia
1	2	3	4	5	6
	MALARSTWO				
	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	5.				
	6.				
	RAZEM				
	RZEŹBA				
	1.				
	2.				
	3.				
	RAZEM				
	GRAFIKA				
	1.				
	2.				
	3.				
	4.				
	RAZEM				

Załącznik nr 8 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

WZÓR

WYKAZ

zabytków nieruchomych na terenie gminy, powiatu i województwa .....
 podlegających zabezpieczeniu w razie sytuacji kryzysowych lub na wypadek konfliktu zbrojnego

Lp.	Miejscowość (obiekty podlegające zabezpieczeniu)	Elementy obiektu podlegające zabezpieczeniu	Proponowany sposób zabezpieczenia	Niezbędne sily i czas na wykonanie zadania	Koszty	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7

Załącznik nr 9 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

WZÓR

ZABYTKI RUCHOME

na terenie gminy, powiatu, województwa .....
chronione na miejscu — w jednostkach organizacyjnych
(podlegające rozstrudkowaniu lub ewakuacji)

Lp.	Jednostka organizacyjna	Wyszczególnienie (rodzaj zabytków)	Ilość sztuk	Objętość m ³	Ciężar kg	Ilość i rodzaj opakowań	Ilość osób i czas	Środki transportu	Miejsce i trasa przejazdu (km)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Malarstwo Rzeźba Grafika Tkanina Szkło i porcelana Militaria Numizmatyka Meble itp.							

Załącznik nr 10 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych

WZÓR

FORMULARZ ZGŁOSZENIA STRAT W ZABYTKACH

Lp.	Miejscowość (adres, gmina)	Obiekt, nr wpisu do rejestru zabytków (ewidencji) lub inwentarza muzealiów itp.	Funkcja	Właściciel, użytkownik, zarządca	Rodzaj, zwięzły opis i przyczyna strat	Wartość strat i przewidywane źródła finansowania ich usunięcia	Adnotacja o weryfikacji strat na miejscu przez organ ochrony zabytków	Wykonane prace ratowniczo- zabezpieczające i konserwatorskie, organ prowadzący ewentualne postępowanie wyjaśniające
1	2	3	4	5	6	7	8	9